

Số: 04/2025/QĐST-VDS

Hải Phòng, ngày 21 tháng 11 năm 2025

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
Về việc yêu cầu một người mất năng lực hành vi dân sự, bị hạn chế năng
lực hành vi dân sự hoặc có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 8 - HẢI PHÒNG

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

- *Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp:* Bà Nguyễn Thị Thu Hoài.
- *Thư ký phiên họp:* Bà Phạm Thanh Phương – Thẩm tra viên Tòa án nhân dân khu vực 8 - thành phố Hải Phòng.
- *Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 8 - thành phố Hải Phòng tham gia phiên họp:* Bà Tiêu Thị Hồng - Kiểm sát viên.

Ngày 21 tháng 11 năm 2025, tại trụ sở, Tòa án nhân dân khu vực 8 - Hải Phòng mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 86/2025/TLST-VDS ngày 02 tháng 10 năm 2025 về việc “Yêu cầu một người mất năng lực hành vi dân sự, bị hạn chế năng lực hành vi dân sự hoặc có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 07/2025/QĐST-VDS ngày 13 tháng 11 năm 2023, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

1. Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Bà **Ngô Thị T**, sinh ngày 15/6/1958; số căn cước công dân 030158008920, cấp ngày 25/4/2021 ; Địa chỉ: Thôn Thiệu Mỹ, xã Hà Đông, thành phố Hải Phòng.

2. Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan:

2.1. Anh Phạm Văn M, sinh năm 1990;

2.2. Anh Phạm Văn T, sinh ngày 04/9/1994; số căn cước công dân 03009400657, cấp ngày 12/8/2022.

2.3. Anh Phạm Văn S, sinh ngày 10/6/2003; số căn cước công dân 030203005897, cấp ngày 08/4/2021.

Đều cư trú tại: Thôn Thiệu Mỹ, xã Hà Đông, thành phố Hải Phòng.

(Tại phiên họp, người yêu cầu và người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đều vắng mặt và có đơn xin vắng mặt).

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ

Theo đơn yêu cầu, lời khai của người yêu cầu bà Ngô Thị T trong quá trình giải quyết việc dân sự thể hiện:

Bà và ông Phạm Xuân N (đã mất ngày 15/02/2021) sinh được ba người con lần lượt là Phạm Văn M, sinh năm 1990; Phạm Văn T, sinh năm 1994 và Phạm Văn S, sinh năm 2003.

Khi anh M sinh ra thì gia đình bà không thấy anh M có biểu hiện bất thường gì. Khi được gần một tuổi tự nhiên anh M bị tím tái, co giật. Gia đình đã đưa anh đi bệnh viện chữa trị và bác sỹ kết luận anh bị viêm não Nhật Bản tâm thần tê liệt nửa người, mất khả năng tự làm chủ của bản thân. Từ đó, cuộc sống hàng ngày phải phụ thuộc hoàn toàn vào bà và gia đình. Năm 2013, anh M được cấp có thẩm quyền cấp giấy xác nhận dạng khuyết tật thần kinh tâm thần mức độ đặc biệt nặng. Vì vậy để có thể chăm sóc, đại diện, quản lý tài sản và bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho anh M, bà đề nghị Tòa án nhân dân khu vực 8 – Hải Phòng tuyên bố anh M bị mất năng lực hành vi dân sự.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là anh Phạm Văn T và Phạm Văn S, chị Phạm Thị N đều trình bày: Giữa hai anh và anh M là anh em ruột trong gia đình. Khi anh M sinh ra thì gia đình các anh cũng không thấy anh M có biểu hiện bất thường gì. Khi anh M được một tuổi thì bị tím tái, co giật. Gia đình đã đưa anh đi bệnh viện chữa trị và bác sỹ kết luận anh bị viêm não Nhật Bản tâm thần tê liệt nửa người, mất khả năng tự làm chủ bản thân. Từ đó, cuộc sống hàng ngày phải phụ thuộc hoàn toàn vào bà T và gia đình. Năm 2013, anh M được cấp có thẩm quyền cấp giấy xác nhận dạng khuyết tật thần kinh tâm thần mức độ đặc biệt nặng. Vì vậy để chăm sóc, đại diện, quản lý tài sản và bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho anh M, các anh nhất trí với yêu cầu khởi kiện của bà T. Đề nghị Tòa án nhân dân khu vực 8 – Hải Phòng tuyên bố anh M bị mất năng lực hành vi dân sự.

Người làm chứng trình bày:

Ông Phạm Văn Hạnh, bà Lê Thị Leo và Lê Thị Phương, trình bày: Ông Hạnh là trưởng thôn Thiệu Mỹ; bà Leo và bà Phương là hàng xóm của bà Ngô Thị T. Bà T và ông N (đã chết năm 2021) có 03 con chung trong đó có anh Phạm Văn M, sinh năm 1990. Từ khi sinh ra đến gần 1 tuổi thì anh M bị viêm não. Cho đến nay anh M phát triển không bình thường, không đi lại được, phải ngồi xe lăn. Anh M không nhận thức, không biết nói, thường xuyên la hét, đập phá đồ đạc. Mọi sinh hoạt của anh M đều phụ thuộc vào bà T và các anh em trong gia đình. Do tình trạng bệnh tật trên nên anh M được hưởng trợ cấp xã hội hàng tháng, mức độ khuyết tật đặc biệt nặng.

Giấy xác nhận khuyết tật của UBND xã Vĩnh Lập, huyện Thanh Hà nay là xã Hà Đông, thành phố Hải Phòng: Anh Phạm Văn M thuộc dạng khuyết tật thần kinh tâm thần, mức độ đặc biệt nặng.

Ngày 30/10/2025, Tòa án nhân dân khu vực 8 – Hải Phòng đã ban hành Quyết định trưng cầu giám định số 03/2025/QĐ-TCGD thực hiện giám định sức khỏe tâm thần đối với anh Phạm Văn M để kết luận giám định anh M có mất năng lực hành vi dân sự hoặc có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi hay không. Viện Pháp y tâm thần Trung ương Biên Hòa đã tiến hành giám định đối tượng vào ngày 01/11/2025.

Tại phiên họp, đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 8 - Hải Phòng xác định Thẩm phán, Thư ký phiên họp, các đương sự đã tuân theo và chấp hành đúng các quy định của pháp luật tố tụng dân sự trong quá trình giải quyết việc dân sự. Về nội dung vụ án: Căn cứ các Điều 370, 376, 378 của Bộ luật Tố tụng Dân sự; Điều 22 của Bộ luật Dân sự; Luật phí và lệ phí số 97/2015/QH13 ngày 25/11/2015 của Quốc hội; Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án. Đề nghị:

Tuyên bố anh Phạm Văn M là người mất năng lực hành vi dân sự.

Về lệ phí, chi phí tố tụng: Bà Ngô Thị T là người cao tuổi được miễn lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp, ý kiến của đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 8 - thành phố Hải Phòng nhận định:

[1] Về tố tụng: Bà Ngô Thị T có đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự hoặc là người có khó khăn trong nhận thức đối với anh Phạm Văn M. Người yêu cầu có nơi cư trú tại xã Hà Đông, thành phố Hải Phòng nên Tòa án nhân dân khu vực 8 – Hải Phòng thụ lý giải quyết việc dân sự “Yêu cầu một người mất năng lực hành vi dân sự, bị hạn chế năng lực hành vi dân sự hoặc có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi” là đúng thẩm quyền, theo quy định tại khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 40 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

Người yêu cầu, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan đã được Tòa án triệu tập họp lệ và có đơn đề nghị vắng mặt. Căn cứ khoản 2 Điều 367 của Bộ luật tố tụng dân sự, Tòa án tiến hành giải quyết vắng mặt họ.

[2] Về nội dung yêu cầu của người yêu cầu giải quyết việc dân sự:

Lời khai của người yêu cầu phù hợp với lời khai của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan, người làm chứng, và các tài liệu, chứng cứ khác có trong hồ sơ. Như vậy có đủ căn cứ xác định anh Phạm Văn M từ nhỏ đã bị viêm não Nhật Bản nên không phát triển được bình thường, không biết đi lại, phải ngồi xe lăn, không biết nói và không có nhận thức. Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trung cầu số 363/KL-VPYTW ngày 12/11/2025 của Viện Pháp y tâm thần Trung ương Biên Hòa kết luận tại thời điểm giám định anh Phạm Văn M bị bệnh chậm phát triển tâm thần nặng. Theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992 (ICD 10), bệnh có mã số là: F72. Anh M mất khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi. Do đó, bà T yêu cầu Tòa án tuyên bố anh M mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ, được chấp nhận.

[3] Về lệ phí: Người yêu cầu giải quyết việc dân sự là người cao tuổi nên được miễn lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định pháp luật.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, Điều 149, các Điều 361, 367, 370, 371, 372, 376 và 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự; các Điều 22 của Bộ luật Dân sự; Nghị quyết số 326/2016/NQ-UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án; Nghị quyết số 01/2025/NQ-HĐTP ngày 27/6/2025 của Hội đồng thẩm phán Tòa án nhân dân Tối Cao hướng dẫn áp dụng một số quy định về tiếp nhận nhiệm vụ, thực hiện thẩm quyền của Tòa án nhân dân; Nghị quyết số 81/2025/UBTVQH 15 ngày 27/6/2025 của Ủy ban thường vụ Quốc Hội về thành lập Tòa án nhân dân cấp tỉnh, Tòa án nhân dân khu vực, quy định phạm vi thẩm quyền theo lãnh thổ của Tòa án nhân dân cấp tỉnh, Tòa án nhân dân khu vực.

1. Chấp nhận yêu cầu giải quyết việc dân sự của bà Ngô Thị T.

Tuyên bố: Anh Phạm Văn M, sinh ngày 04/9/1990; Căn cước công dân số 030090015172; Nơi thường trú tại: Thôn Thiệu Mỹ, xã Hà Đông, thành phố Hải Phòng bị mất năng lực hành vi dân sự.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Ngô Thị T được miễn lệ phí giải quyết việc dân sự.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan vắng mặt được quyền kháng cáo quyết định trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định đó được thông báo, niêm yết. Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- Các đương sự;
- VKSND KV8-Hải Phòng;
- Phòng THADS KV8-Hải Phòng;
- UBND xã Hà Đông, TP Hải Phòng;
- Lưu hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Nguyễn Thị Thu Hoài